

Sosyal Demokrasi Nedir?

İçeriği Yazan: [Ozan ÖRMECİ](#) [1] Zaman: Cum, 09/07/2010 - 02:00

Yazar: Ozan ÖMERÇİ

<?xml:namespace prefix = o />

Sosyal demokrasi veya e? anlam?yla *demokratik sol* (demokratik sosyalizm), *devrimci Ortodoks Marksizm*'in (bilimsel sosyalizm) baz? öngörülerin yanı?l??? ve ?iddet metotlar?n?n yaratt??? tepkiler sonras?nda tarihsel süreç içerisinde bir do?al evrimle olu?mu? ideolojidir. Bir anlamda Marksizm'in liberalizmle bar??mas? ve bu ikisinin sentezi üzerine kuruludur. Sosyal demokrasi tan?m olarak emekçilerle öteki s?n?flar?n ç?karlar? aras?nda, demokratik özgürlükler ortam?nda, siyasal ve

ekonomik yapıyı de?itirerek hakkaniyet dengesi kurmayı amaçlayan, siyasal ve ideolojik bir kitle hareketidir. Özellikle Alman Sosyal Demokrat Partisi (SPD) içerisinde **Eduard Bernstein** ve **Karl Kautsky**'nin yazdıklarıyla oluşmuştur. Ayrıca ?sveç sosyalistleri de sosyal demokrasinin oluşmasında hatırlanır katkı yapmışlardır. Sosyal demokrasinin temel ilkeleri şu şekilde özetlenebilir;

- 1-) Sınıfların ç?karı dengeye gelmelidir. Sosyal demokrasi emekçilerin ç?karını savunurken, öteki sınıfların yaşam hakkını yok saymaz.
- 2-) Demokratik özgürlükler sınıfsal ç?karlara kurban edilmemelidir. Sosyal demokrasi, sınıflar arası ç?kar dengesini en iyi sağlayacak ortamın, siyasal haklarda eşitliğe dayalı demokratik ortam olduğunu inanmaktadır.
- 3-) Devlet ideolojisiz olmalıdır. Sosyal demokrasi, güçlü sınıfların ya da toplulukların ç?karını gözetken ve ideolojisini savunan yerleşik siyasal ve hukuksal düzene, başka de?ikle sınıfsal devlet yapısının na karşıdır.
- 4-) Bölünüm hakça olmalıdır. Sosyal demokrasi, bireysel yeteneğin ve ulusal zenginliğe katkıların farklı olduğunu inanmaktadır. O nedenle her bireyin, ulusal üretime yeteneği ölçüsünde yaptığı katkıyla uyumlu bir pay alması gerektiğine inanır.
- 5-) Ekonomik yapı ço?ulcu olmalıdır. Ulusal üretim, soyut bir serbest piyasa ekonomisi tutkusuna kurban edilmemelidir. Özel te?ebbüsün yeti?emediği pahalı teknolojiyi gerektiren yatırımları devlet yüklenmeli ve bu yoldan ekonomik yapıyı de?iştirmelidir.

Sosyal demokrasinin gelişmesine katkıda bulunan en önemli düşünürler şunlardır:

Ferdinand**Lassalle** (1825-1864)

Alman dü?ünür insanl?k tarihini üç a?amaya ay?rm??t?. Feodal düzen emekçinin hiçbir hakk?n?n olmad??? karanl?k bir dönemdi ve “özgürlüksüz dayan??ma” vard?. 1789 Frans?z Devrimi’nden sonra sermayenin kontrolünde “dayan??mas?z özgürlük” dönemi yarat?ld?. 1848 ayaklanmalar?ndan sonra ise art?k dayan??ma ve özgürlük uzla?mal?yd?. Devletin amac? s?n?fsal çat??malar? azaltmak ve her s?n?f mensubuna e?it geli?im hakk? sa?lamakt?. Bu anlamda Lassalle Marksizm’in devrimci metotlar?n? ve proleter diktatörlük ilkesini reddederek sosyal demokrasiye yelken aç?yordu. Lassalle’e göre genel oy hakk? i?çi s?n?f? aç?s?ndan önemli bir kazan?md? ve demokratik düzen içerisinde daha adil bir sistem kurmak mümkündü.

Eduard**Bernstein** (1850-1923)

Marksist teoride gerçekte en revizyonizm öncüsüdür ve bu anlamda Ortodoks Marksistler tarafından şiddetle eleştirilir. Marksizm'in öngörüsünün aksine modern toplumlarda geniş bir orta sınıfın geliştiğini fark etmiş ve gelir eşitsizliklerinin kapitalizm geliştikçe azaldığını görmüştür. Bu nedenle ona göre kapitalizm çökmeyecek güçlenecektir. Dolayısıyla Bernstein'a göre işçiler de sistem içerisinde yer almalı ve haklarını devrim yapmak yerine siyasal parti kurarak aramalıydı. Yani artık devrim yerine evrim gelmeli ve sosyalizme sistem içerisinde ulaşmaya gayret edilmeliydi. Alman Sosyal Demokrat Partisi (SPD) içerisinde önemli görevler aldı.

Karl Kautsky (1854-1938)

Bernstein gibi Marksizm'den vazgeçmemesine karşın, şiddeti ve proleter diktatörlüğü reddetmesi bakımından sosyal demokrasiyi yaratan kişilerden biri olmuştur. SPD'nin a?

toplar?ndand?r. Sovyetler Birli?i'nin kurucu lideri Vladimir Lenin onun bu tavr? kar??s?nda "Dönek Kautsky" adl? bir kitap yazm??t?r. Kautsky'e göre demokrasisiz sosyalizm olamazd?. Demokrasi sosyalist bir iktidar kurulmas?n?n en uygun yoluydu ve i?çiler ço?unlukta oldu?una göre mant?kl?yd?. Bu anlamda i?çi hareketini sistem içerisine çeken Kautsky böylelikle sosyal demokrasiye yelken aç?yordu. Bol?evizme ?iddetle kar?? ç?km??t?r.

Jean Jaures (1859-1914)

Frans?z dü?ünür ve politikac?d?r. Eylem adam?d?r. Türk dostudur ve ?ttihat ve Terakki'nin kimi mensuplar?na Fransa'da hocal?k yapm??t?r. Bireyci bir sosyalizm anlay??? vard?r. Sosyalizmi bireysel haklar?n en üst düzeyde vurgulanmas? olarak görmü?tür. S?n?flararas? uzla?maya inan?yordu ve demokrasi içerisinde s?n?flar?n kayna?abilece?i, e?itsizliklerin giderilebilece?i sosyalist bir yönetim hayal ediyordu. Frans?z Sosyalist Partisi'nin uzun y?llar lideri olmu?, 1. Dünya Sava??'na kar?? ç?kt??? için katledilmi?tir. Yurtseverli?i savunmu? ve enternasyonalizmi geli?tirece?ini iddia etmi?tir.

Leon Blum (1872-1950)

Fransa'n?n ilk sosyalist ba?bakan?d?r. Fa?izm tehlikesi kar?? komünistlerle i?birli?i yapm??t?r. ?iddetin her türlüünü reddetmi? ve demokrasiyi savunmu?tur. Rus devriminin yap?s?na (terör metotlar?, az?nl?k iktidar?) kar??yd?. Bol?evizm'in evrensel olmad???n? ve Avrupa'ya hiç uygun dü?medi?ini savunuyordu. Ortak mülkiyete dayal? bir düzen demokrasi içerisinde gerçekte?meliydi.

Fabian Hareketi

?ngiltere'de 19. yüzy?l sonlar?nda ortaya ç?kan bir harekettir. Fabian derne?i etraf?nda olu?mu?tur. Anti-Marksist bir sosyalizm anlay???n?n öncülü?ünü yapm??t?r. Amaçlar? sosyalist devrim de?il, sosyalist evrimdi. Bunun için sosyalist ayd?nlar?n sistem içerisinde önemli yerlere gelmesi gerekti?ine inan?yordu. Muhafazakâr ?ngiltere'de dönü?ümlerin ancak reform yoluyla olabilece?ini öngörüyordu. ?ngiliz ??çi Partisi'nin çizgisine yön vermi?tir.

iletisim@PolitikaDergisi.com [2]

KAYNAKLAR

- K??lal?, Ahmet Taner, *Siyasal Sistemler Siyasal Çat??ma ve Uzla?ma*, 2006, Ankara: ?mge Kitabevi
- K??lal?, Ahmet Taner, *Siyaset Bilimi*, 2007, Ankara: ?mge Kitabevi
- Cem, ?sma, *Sosyal Demokrasi Ya Da Demokratik Sosyalizm Nedir, Ne De?ildir... Ve Türkiye'de Olabilirli?i*, 1984, ?stanbul: Cem Yay?nevi
- Özdalga, Haluk, *Sosyal Demokrasinin Kurulu?u*, 2001, Ankara: ?mge Kitabevi

Yorumlar

KAPİTALİZMİN YEDEK LASTİĞİDİR

İçeriği Yazan: Sosyolog Hakan Yavuz Zaman: Cum, 09/07/2010 - 09:00

"Sosyal Demokrasi" kapitalizmin yedek lastiği yada emniyet sibobudur. Kapitalizmi sürdürülebilir kılmak için, halkı oyalamak ve biraz "refah" ve biraz "demokrasi" ile devrimci tepkilerin önünü kesmek üzere kullanılan bir siyasal maskedir.

Altı Ok'tan kopan CHP ve türevleri de bu işlevi görmektedirler. Kılıçdaroğlu ile CHP "tam sosyal-demokrat" olmuştur.

Türk Milliyetçileri ve Devrimcileri, halkın üzerindeki emperyalist-kapitalist sömürünün sürdürülmesine hizmet eden bu siyasal oluşumu, aynen bölücülük ve irtica gibi tarihin çöp tenekesine atacaktır.

Şunu hatırlamanızı dilerim. 12 Eylül 80 Faşist Darbesinden önce gençler içinde, "sosyal-demokrat" olmak utanç verici bir durumdu. Öyle çıkıpta, "biz sosyal-demokratız" filan diyemezlerdi. 12 Eylül düzeni, bir yandan irticanın önünü açarken, diğer yandan da, onun yalancı kardeşi sosyal-demokrasiyi palazlandırdı.

Toplumumuz önümüzdeki yakın dönemde, Türk Devrim süreci "açık çatışma" yani anti-emperyalist silahlı mücadele aşamasına geldiğinde, Çankaya-Etiler hattındaki bu sosyal-demokratların, kaçacak delik aradığına şahit olacaktır.

Hakan Yavuz un yorumu

İçeriği Yazan: Etem Ruhi(Doğrulanmamış) Zaman: Cum, 09/07/2010 - 17:02

Hakan bey,
Herhalde siz farklı bir dünyada yaşadınız yada yanlış okudunuz.12 eylül öncesinin bolşevik ve maoist devrimcilerinin bugün önemli bir kısmı bugün azgın kapitalist olarak hayatlarını devam ettiriyorlar.isterseniz isimleri tek tek sayayım; hangi derneğin başkanı bugün hangi şirketin yönetim kurulu başkanı olduğunu bi zahmet inceleyin.
O yok dediğiniz sosyal demokratlar hala mücadelelerini sürdürmekte vedemokrasiyi yaşatmak için bugün eski bolşeviklere karşı da mücadele etmekte.
Tarih ayan beyan ortada iken saptırmanın hiç anlamı yok.
Etem Ruhi

devrim

İçeriği Yazan: İzzet Kütükoğlu Zaman: Cts, 10/07/2010 - 14:03

"Türk devrim süreci silahlı çatışma aşamasına gelecekmiş, sosyal demokratlar girecek delik arayacaklarmış!" Tövbe tövbe! Çok şükür bu zihniyete sahip çok insan yok.

TÜRK DEVRİMİ NASIL YAPILMIŞTI?

İçeriği Yazan: Sosyolog Hakan Yavuz Zaman: Cts, 10/07/2010 - 17:32

Mustafa Kemal Atatürk, "Samsun'a çıktıktan sonra yaptıklarımızın tamamı" Türk Devrimi diyor. O

sürecin içinde "anti-emperyalist silahlı çatışma" aşaması yok mu?

Türkiye Cumhuriyeti, düşmana sosyal-demokrasinin güllerini atarak kurulmadı, düşmana gül atarak da korunmayacak...

"Bayrakları bayrak yapan, üstündeki kandır. Toprak uğrunda ölen varsa vatandır." Siz güllü bahçenizde oturmaya devam edin... Bu ülkede, bayrağı da, toprağı da, kanıyla canıyla koruyacak, Türk Milliyetçileri ve Devrimcileri var... Çankaya-Etiler hattına sonra bakacağız!

SOSYAL DEMOKRATLARIN ÇELİŞKİSİ

İçeriği Yazan: Sosyolog Hakan Yavuz Zaman: Per, 15/07/2010 - 16:38

İzzet Bey, 25 Nisan 2010 günü benim bir yazıma şu yorumu yazmıştı:

"devrim

Gönderen: İzzet Kütükoğlu Zaman: Paz, 25/04/2010 - 22:08

Sayın Hakan Yavuz, Atatürk ülkeyi kurtarmış, devrim yapmıştır. Dahası cumhuriyet Halk Partisini kurmuştur. Ama gel gör ki, Atatürk'ün kurduğu CHP devrim yapmak şöyle dursun, kendi devrimini bile yapamamaktadır... Bu partide köklü bir değişim olmadan, yani parti bir devrim yaşamadan bu partiden ne vatana, ne millete, nede ülkeye fayda gelmez. Aksini düşünenler hayrını görsün."

CHP'yi İzzet Beyin ifade ettiği hale getiren düşünce sistemi "sosyal-demokrasidir".

O halde? Sosyal demokrasiye karşı bir devrim yapmak gerekmiyor mu?

"Türkiye'nin tatbik ettiği

İçeriği Yazan: Asım US Zaman: Cts, 10/07/2010 - 21:57

"Türkiye'nin tatbik ettiği Devletçilik sistemi, 19. asırdan beri sosyalizm nazariyatçılarının ileri sürdükleri fikirlerden alınarak tercüme edilmiş bir sistem değildir. Bu, Türkiye'nin ihtiyaçlarından doğmuş, Türkiye'ye has bir sistemdir. Devletçiliğin bizce manası şudur: Fertlerin hususi faaliyetlerini esas tutmak, büyük bir milletin ve geniş bir memleketin bütün ihtiyaçlarını ve birçok şeylerin yapılmadığını göz önünde tutarak memleket iktisadiyatını Devletin eline almak."

M.Kemal Atatürk

Silahlı direniş, toplumsal bir sınıfa karşı değil, yabancı milletlere karşı yapılmıştır.

Saygılarımla

??

İçeriği Yazan: Okur(Doğrulanmamış) Zaman: Paz, 11/07/2010 - 10:44

Mustafa Kemal 23-30 arası özel sektör'e dayanan bir kapitalizmi,30-38 arası ise devletçiliğe dayanan bir kapitalizmi uygulamaya sokmuştur.

Yine o dönemin "Türkiye" sınıfsız kaynaşmış bir kitledir sözü, 1930'lardan sonra tarih olmuştur. Türkiye, burjuva sınıfının hakim olduğu ve tüm üstyapı kurallarını hakim üretim ilişkisi kapitalizme göre belirleyen, Batı'sı kapitalist, Doğu'su ve G.Doğu'su ise feodal üretim ilişkilerine sahip bir yarı-sömürgeci.

Bu sarmaldan çıkış anti-emperyalist ve anti-kapitalist halk savaşı neticesince olacaktır.

Lenin'in dediği gibi Halkın Dostları Kimlerdir? Bunları iyi tahlil etmek gerekir. Fakat şu açıktır ki Türkiye'de ve tüm dünyada sosyal demokrasi 3 kere evrim geçirmiştir ve şu anda "halkın dostları" arasında değildir. Sosyal Demokratlar Ekim Devrimi döneminde "sosyalist", 1970'lerde 3.yolcu, 90'lardan sonra ise kapitalist düzenin sürdürücüsü ve emniyet sübabı rolündedir.

Çayan Doğukan

şunu belirtmek isterim ki

İçeriği Yazan: ersoyyy(Doğrulanmamış) Zaman: Cts, 10/07/2010 - 22:58

şunu belirtmek isterim ki kimse kimseyi sosyalizm ideolojisini benimsediği için ya da sosyal demokrasi ideolojisini benimsediği için hor göremez, aşağılayamaz, işbirlikçi olmakla suçlayamaz. fark, emek sermaye çelişkisinde emeğin yanında olanların radikal olması ya da uzlaşmaya açık olması farkıdır.

- [Bilim/Kuramsal](#) [3]

Kaynak URL (19/05/2024 - 01:00 tarihinde yazdırıldı):

<http://www.politikadergisi.com/makale/sosyal-demokrasi-nedir>

Bağlantılar:

[1] <http://www.politikadergisi.com/pd-uye/ozan-ormeci>

[2] <mailto:iletisim@PolitikaDergisi.com>

[3] <http://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/bilimkuramsal>